

ZBYNĚK PAVIENSKÝ

SLOUŽIT S RADOSTÍ

Příprava na výjezd do domácího hospice.

Před časem jsem měl možnost zúčastnit se františkánských duchovních cvičení, kde jsem se seznámil s mnoha zajímavými lidmi. Jedním z nich byl i Martin Pachner, primář Hospice sv. Lazara. Jeho povolání mě velice zaujalo, tak jsem mu položil pár otázek.

Milý Martine, jak jsi se dostal k víře? Vyrůstal jsi ve věřící rodině?

Odmala jsem chodil do kostela, ministroval, zpíval a hrál na mších. V dospívání mi však mnohé v církvi přišlo povrchní a hodně jsem přemýšlel, zda to má smysl. Moc mi pomohli bratři františkáni, sestry salesiánky a přátelé, se kterými jsem v diskusích o Bohu a církvi trávil mnoho času. V Bohu jsem vždy věřil, nakonec jsem našel cestu i k církvi a šel k biřmování. Velmi mi v životě ve vztahu k církvi pomáhá pravdivá praktická myšlenka: zachovej řád a řád zachová tebe.

PALIATIVNÍ PÉČE

Jedná se o souhrnnou a aktivní péči zaměřenou na kvalitu života pacienta trpícího nevléčitelnou chorobou v pokročilém stadiu. Cílem paliativní péče je zmírnit bolest a další tělesná a duševní strádání. Mimo to se zaměřuje i na zachování pacientovy důstojnosti a poskytování podpory jeho blízkým. Jsou do ní zapojeni lékaři, psychologové i duchovní.

Kdy jsi rozpoznal, že se chceš stát doktorem v hospici?

Od roku 2010 jsem pracoval ve Fakultní nemocnici v Plzni na hematologickém oddělení. Léčil jsem těžce nemocné s leukemiemi. Tato práce byla a je velmi hezká a užitečná. Nicméně jsem v práci trávil mnoho času (téměř dva úvazky) a neměl jsem již čas na nic jiného. Chyběl mi čas na manželku a děti, chyběla mi muzika (kterou jsem dříve žil), chyběl mi čas na Boha a na farnost. Navíc jsem měl čím dál tím víc pocit, že se věnuji více nesmyslným papírům a na pacienty mám méně a méně času...

Po velmi těžkém rozhodování jsem krátce po atestaci v roce 2016 dal výpověď a šel pracovat do Hospice svatého Lazara v Plzni. Je to práce s pacienty v závěru života, kterým je třeba léčit bolesti, dýchavičnost, zvracení atd. Bylo pro mě velikým překvapením, jak moc mě tato práce začala bavit a naplňovat. Celému týmu hospice jsem vděčný za to, že mě naučil – mimo samotný rozměr zdravotní péče – daleko intenzivněji chápat bytost pacienta z pohledu duchovního, psychologického a vztahového. Svě rozhodnutí jít pracovat do hospice považuji za jedno z nejlepších v mém životě.

Navíc paliativní a hospicová péče se v posledních letech rozvíjí. V našem hospici jsme založili v září 2019 Podpůrnou

a paliativní ambulanci (pro pacienty, které trápí obtíže nemoci včetně bolesti a ještě nepotřebují hospicovou péči) a od ledna 2022 u nás nově funguje Domácí hospic (dojíždíme domů za umírajícími pacienty, kteří chtějí být doma až do konce). V roce 2022 jsme se postarali o více než dvojnásobek pacientů než v roce 2015! Je za tím obrovské množství vytrvalé práce.

U lůžka nemocného.

Hospic je obecně vnímán jako místo smrti a smutku. Je to skutečně tak?

Všichni, kdo vkročí do našeho hospice, jsou překvapeni, že tomu tak rozhodně není. O hospicích koluje velmi mnoho

pochopit... Mnoho věcí nám dojde až později, možná až na věčnosti...

Jinak si říkám, že své zemřelé pacienty překládám do Božího království, do místa nejlepší péče!

Kde nacházíš sílu pokračovat dál?

Práce je to velmi smysluplná, potřebná a naplňující. Moc mě baví. Velkou radostí a zdrojem síly je pro mě má manželka Helena a mé 2 dcery Markéta (9 let) a Žofie (7 let). Mám to štěstí, že mám hodně dobrých přátel, mám františkánskou farnost, kam patřím. Také miluji hudbu, natáčím si doma své písně a s dcerami a dalšími dětmi ze sousedství máme kapelu, se kterou doprovázíme mše svaté. Mám rád také fotbal, který hraje pravidelně s kamarády. Přes všechny těžkosti (a není jich v posledních letech málo) věřím, že má můj život smysl v Božím kontextu.

Jsou podle tvého názoru věřící lidé lépe připraveni na smrt?

nepravdivých mýtů. Naše hospicové motto je: Nepřidáváme dny k životu, ale život ke dnům. I když je samozřejmě vše protkáno velkým utrpením pacientů a jejich rodin, kdy všichni stojí tvář tvář velkým ztrátám včetně smrti, atmosféra v našem hospici je velmi srdečná, objímající a vcelku radostná. Pečovatelé hrají lidem na kytary, vaří jim odpolodní kávičku, v létě bývá grilování na terase, pravidelně bývá kulturní program, dále vyrábění mýdel, šátků apod. Naši pacienti a jejich rodiny jsou za péči našeho personálu velmi vděční a píšou děkované dopisy, které nám dělají radost. Mně osobně je velkou ctí, že mohu pracovat v hospici v takovém kolektivu skvělých lidí.

Jak se vyrovnáváš s odchody svých klientů?

Někdy je to těžké, hlavně když jsou ti umírající pacienti mladí a mají malé děti. Někdy se ptám po smyslu Božích plánů... I když, co my lidé můžeme z Božích plánů

Někdy ano, někdy ne. Pokud umírá věřící člověk a je vděčný Bohu za svůj život a těší se do Boží náruče, je to krásné a dodává to celému našemu personálu v hospici sílu. Někteří nevěřící odchází ze světa také moc hezky a stačí jim „horizontální“ spiritualita – jsou vděční za svůj život, za vztahy se svými blízkými. Berou to, jak to je. Setkat se s takto obdivuhodně smířenými lidmi stojícími tvář v tvář smrti je nesmírně silné a obohacující. Dává mi to naději, že to také jednou zvládnou. Někteří „věřící“ naopak někdy umírají tak, jako by Boha vlastně nikdy neznali. Často také platí pravidlo – kdo dobře žil, umí dobře umřít.

Čím nejvíce trpí lidé v hospici?

Ztrátou soběstačnosti, příznaky nemoci, osamocením, neodpuštěním.

Měli by tedy naši čtenáři, kluci i holky, navštěvovat své prarodiče?

Vztahy jsou nejdůležitější, to ví všichni lidé, které něco těžkého včetně nemoci potká. Naši prarodiče se můžou cítit osamocení a zdrojem radosti je téměř vždy rodina – děti, vnoučata a pravnoučata. Vidí, že jejich život pokračuje dál. Takže vás rádi uvidí, pookřejí. A mají spoustu životních zkušeností, které vám předají. Neříkám, že to je vždy takto jednoduché, ale má cenu to zkoušet. Bohužel neplatí pravidlo, že vyšší věk znamená automaticky větší moudrost.

Dnešní svět je zaměřen především na výkonnost. Myslíš si, že mohou staří něco mladým předat?

Moudří předávají nadhled, klid a také postoj, že lze najít hodnoty života, i když člověk není už tak výkonný.

Naplňuje tě práce v hospici?

Moc.

Děkujeme za rozhovor.

MUDr. Martin Pachner, 37 let,
Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni, ženatý, 2 děti.
Oblíbená kniha: Oskar a růžová paní.
Oblíbený citát: Naděje není přesvědčení, že něco dopadne dobře, ale jistota, že něco má smysl, ať to dopadne jakkoli. (Václav Havel)

Foto: James Sreidl - Adobe stock; Archiv Martina Pachnera